Οδοιπορικό στην καρδιά της γαλλικής «Άνοιξης»

Στα υπόγεια που κάποτε δολοπλόκησαν οι Ιακωβίνοι για να αποκαθηλώσουν την ελέω Θεού εξουσία των βασιλιάδων, στους δρόμους όπου οι Κομμουνάριοι και οι Κομμουνάριες έστησαν τα πρώτα οδοφράγματα της εργατικής χειραφέτησης, στην πόλη της φοιτητικής και εργατικής έκρηξης του Μάη του ’68, κάτι σιγοβράζει ξανά. Η άφιξή μας στο Παρίσι, με την αντιπροσωπεία της συμμαχίας ΜέΡΑ25 – Ενωτική Αριστερά, συνέπεσε με μια πόλη σε ηλεκτρισμένη αναμονή.

«Αποφύγετε το κέντρο την Πέμπτη, θα γίνει χαμός», μας προειδοποίησε ο ταξιτζής που μας παρέλαβε. Και είχε δίκιο. Εμείς φυσικά ήμασταν εκεί ακριβώς για αυτόν τον χαμό. Τα εργατικά συνδικάτα είχαν προκηρύξει γενική απεργία στις 5 Νοέμβρη ενάντια στην ακρίβεια, αλλά και για να σταθούν στο πλευρό της γαλλικής νεολαίας που κινητοποιείται εδώ και εβδομάδες.

Στην πόλη μας υποδέχτηκε ο αγαπημένος Στάθης Κουβελάκης, μόνιμος κάτοικος Παρισιού, δραστήριο στέλεχος της Ανυπότακτης Γαλλίας (La France Insoumise – LFI) και του Ινστιτούτου Λα Μποεσί. Ο Στάθης, που τα τελευταία χρόνια έχει οργώσει απ' άκρη σε άκρη τη γαλλική επαρχία παραδίδοντας μαρξιστικά σεμινάρια στις τοπικές Ομάδες Δράσης της LFI, συμπυκνώνει ακριβώς αυτή τη ζωντανή μεταφορά θεωρητικής προετοιμασίας που τροφοδοτεί το γαλλικό κίνημα.

Πέμπτη 5 Νοεμβρίου: Προτεραιότητα ο δρόμος

Η μέρα ξεκινά έξω από το Γαλλικό Κοινοβούλιο. Έχουμε κανονισμένο ραντεβού με την ομάδα του Αρνό Λε Γκαλ, βουλευτή της Ανυπότακτης Γαλλίας και υπεύθυνου διεθνών σχέσεων. Ο ίδιος εκτάκτως απουσιάζει, καθώς έτρεξε από νωρίς το πρωί στην περιφρούρηση μιας μαθητικής κατάληψης. Η ιεράρχηση είναι σαφής και καθόλου τυπική: η κοινοβουλευτική δράση υποτάσσεται στις ανάγκες του δρόμου.

Στη συνάντηση με τα στελέχη του, το ενδιαφέρον για την Ελλάδα και την πορεία της ελληνικής Αριστεράς μετά το τραυματικό 2015 είναι έντονο. Στον αντίποδα, η γραμμή της LFI είναι κρυστάλλινη: «Δεν απολογούμαστε για τίποτα». Ούτε για τους δεσμούς με την Jeune Garde

Antifasciste, τη μαχητική αντιφασιστική νεολαία της Λυών που βρέθηκε στο στόχαστρο για τον θάνατο ενός νεοναζί μετά από συμπλοκή, ούτε για τη σταθερή, ανυποχώρητη αλληλεγγύη στην Παλαιστίνη και την παλαιστινιακή αντίσταση, ούτε για το αντιμπατσικό σύνθημα ACAB στις μαθητικές κινητοποιήσεις.

Μας αναλύουν ένα πολιτικό πρόγραμμα ρήξης που σφυρηλατείται εδώ και μια δεκαετία μέσα από δεκάδες ομάδες εργασίας και χιλιάδες συσκέψεις με σωματεία, φορείς και συλλογικότητες. Η συζήτηση επικεντρώνεται στον τομέα ευθύνης της ομάδας, την εξωτερική πολιτική:

- Έξοδο από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ και επιστροφή σε μια ανεξάρτητη και πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική στα χνάρια ενός νέου Κινήματος Αδεσμεύτων.
- Παραμονή στην ΕΕ και το Ευρώ, αλλά με την προετοιμασία και συγκρότηση ενός «μπλοκ χωρών της ρήξης».
- Διαγραφή του γαλλικού δημόσιου χρέους προς την ΕΚΤ και μονομερή ανυπακοή σε κάθε ενωσιακό κανόνα που εμποδίζει την εφαρμογή του κοινωνικού της προγράμματος.

Βγαίνοντας, η αστυνομική παρουσία έχει ήδη πνίξει το κέντρο. Σταθμοί του μετρό κλείνουν διαδοχικά. Μία ώρα πριν από τη συγκέντρωση, ρυάκια διαδηλωτών συρρέουν από κάθε γωνιά προς την πλατεία Ρεπουμπλίκ.

Στο περίπτερο της LFI στη λεωφόρο Βολτέρ επικρατεί το αδιαχώρητο. Καταφθάνει ο Ζαν-Λικ Μελανσόν, πλαισιωμένος από στελέχη και βουλευτές του κινήματος. Η κυριαρχία των millennials και των γυναικών στις πρώτες γραμμές της Ανυπότακτης Γαλλίας είναι ολοφάνερη. Η υποδοχή του κόσμου είναι εκρηκτική. Δύο μαθήτριες δίπλα μου, μετανάστριες δεύτερης ή τρίτης γενιάς, φωνάζουν ρυθμικά: «Mélenchon Président!» και «Mélenchon Résistance!».

Εκεί συναντάμε τελικά τον Αρνό Λε Γκαλ, ο οποίος απολογείται συντροφικά για την καθυστέρηση. Η κουβέντα μαζί του είναι προσγειωμένη, χωρίς ίχνος εύκολων θριαμβολογιών: «Νιώθουμε σαν ψάρι στον ωκεανό, μέσα σε αυτό το πλήθος», μας λέει, γνωρίζοντας καλά πως αν η LFI πάρει την εξουσία, οι Βρυξέλλες και οι ΗΠΑ θα εξαπολύσουν ολοκληρωτικό πόλεμο εναντίον της. Καμία αυταπάτη για «έναν νόμο και ένα άρθρο». Η Γαλλία όμως δεν είναι Ελλάδα, και τα διαπραγματευτικά όπλα που διαθέτει απέναντι στη Γερμανία, μαζί με τον οργανωμένο κόσμο στο δρόμο, μπορούν να αλλάξουν το παιχνίδι.

Μας εκμυστηρεύεται ότι ο Αλέξης Τσίπρας, που βρισκόταν τις ίδιες μέρες στο Παρίσι, ζήτησε συνάντηση με την LFI. Όπως ήταν αναμενόμενο, δεν τον συνάντησε κανείς. Πώς θα μπορούσαν άλλωστε, όταν ο Μελανσόν τον κατακεραυνώνει συστηματικά στις ομιλίες του για τη συνθηκολόγηση του 2015, που τραυμάτισε βαριά την Αριστερά σε όλη την Ευρώπη; Η ειρωνεία σε όλο της το μεγαλείο: ο πρώην πρωθυπουργός να παρακαλά για μια φωτογραφία με τους πρωταγωνιστές του γαλλικού κινήματος και να εισπράττει την απόλυτη περιφρόνηση.

Μαθητές στην απεργιακή διαδήλωση της 6η Νοέμβρη. Φωτογραφία του Παντελή Μακρυβέλιου.

Η πορεία ξεκινά. Τα χαρτόνια και τα φυλλάδια της LFI εξαφανίζονται σε λεπτά, πλημμυρίζοντας κάθε μπλοκ, από τα μαθητικά μπλοκ και το Black Bloc μέχρι τα μπλοκ των οργανώσεων της ριζοσπαστικής αριστεράς και τα περιφρουρημένα μπλοκ των συνδικάτων. Η CGT ανακοινώνει 350.000 διαδηλωτές στο Παρίσι και 1,6 εκατομμύρια σε όλη τη Γαλλία. Έχοντας βρεθεί από κοντά στις μεγάλες απεργίες του 2023 για το ασφαλιστικό, τέτοια επιβλητική παρουσία της νεολαίας δεν έχω ξαναδεί.

Τα πανό των υπό κατάληψη σχολείων δίνουν τον παλμό. Σημαίες της Παλαιστίνης παντού. Το 9ο Λύκειο Παρισιού καταφθάνει με ηχοσυστήματα, μουσικές και χορό. Ένα πολιτικό πανηγύρι. Ακολουθούν τα συνδικάτα της Solidaires και της CGT, με τη νύχτα να γίνεται μέρα από τα καπνογόνα, ενώ μια ορχήστρα δρόμου παίζει τη Διεθνή.

Σάββατο 7 Νοεμβρίου: Η ελπίδα κάνει φασαρία στα λαϊκά προάστια του Παρισιού

Από την προηγούμενη ημέρα, το ανανεωμένο πρόγραμμα της LFI, «L'Avenir en commun», «Το κοινό μας μέλλον», είχε κυκλοφορήσει στα βιβλιοπωλεία. Στα δύο τυχαία βιβλιοπωλεία που επισκεφθήκαμε στη Βαστίλη και το Μαρέ, η έκδοση είχε γίνει sold out πριν από το μεσημέρι. Τα πρώτα 80.000 αντίτυπα είχαν ήδη εξαντληθεί και άλλα 50.000 τυπώθηκαν ξανά για την παρουσίαση, όπως θα δήλωνε λίγο αργότερα ο βουλευτής Αντουάν Λεομάν, υπεύθυνος επικοινωνίας της LFI.

Το πρωί του Σαββάτου, στον σταθμό Γκαρ ντι Νορ, η αποβάθρα του RER B προς το Λε Μπουρζέ είναι ασφυκτικά γεμάτη. Ανάμεσα στις σημαίες της LFI διακρίνονται σημαίες της Παλαιστίνης και κεφίγιες, μια σημαία της Βραζιλίας μαζί με μια κόκκινη σημαία του PT με το πρόσωπο του Λούλα (φρέσκια ακόμα η νίκη του επί του Μπολσονάρο), σημαίες του Parti de Gauche (του κόμματος της Αριστεράς που ίδρυσε ο Μελανσόν το 2009 αποχωρώντας από το Σοσιαλιστικό Κόμμα), μια σημαία της Βρετάνης και δεκάδες διεθνιστικά σύμβολα.

Φτάνοντας στον σταθμό του Λε Μπουρζέ, στο βορειοανατολικό εργατικό προάστιο του Παρισιού, εκατοντάδες εθελοντές κατευθύνουν τον κόσμο στα λεωφορεία για το εκθεσιακό κέντρο, όπου είναι προγραμματισμένη η παρουσίαση του προγράμματος της Ανυπότακτης Γαλλίας. Μέσα στα λεωφορεία, οι πολιτικές συζητήσεις ανάβουν. Κάποιος παρομοιάζει χαμογελώντας τον Μελανσόν με τον Φιντέλ Κάστρο για τη διάρκεια των ομιλιών του, ενώ δίνονται στοιχήματα για το πόσες ώρες θα κρατήσει η κεντρική ομιλία.

Έξω από το εκθεσιακό κέντρο, μια ολιγομελής ομάδα σιωνιστών με ντουντούκες προσπαθεί να προκαλέσει, φωνάζοντας στον κόσμο ότι είναι αντισημίτες. Το πλήθος των χιλιάδων ανθρώπων που στέκεται στις ουρές της εισόδου δεν τσιμπάει. Απαντά με περιφρονητική ψυχραιμία, φωνάζοντας συνθήματα για την Παλαιστίνη και τραγουδώντας το ιταλικό σύνθημα που ακούγεται από το Μιλάνο μέχρι τη Μαδρίτη και το Παρίσι τις τελευταίες εβδομάδες: «Siamo tutti antifascisti!», «Είμαστε όλοι αντιφασίστες!». Κανείς δεν τους αγγίζει, αν και η σκέψη όλων πηγαίνει στο τι αντιμετώπιση θα είχε από την αστυνομία μια φιλοπαλαιστινιακή διαμαρτυρία δίπλα σε μια συγκέντρωση Ισραηλινών.

Η αίθουσα είναι ασφυκτικά γεμάτη από 24.000 ανθρώπους κάθε ηλικίας και προέλευσης. Τον παλμό όμως δίνει η πολύχρωμη νεολαία. Η ατμόσφαιρα θυμίζει γήπεδο και γιορτή μαζί. Η τρικολόρ σημαία συνυπάρχει με τα μωβ λάβαρα της LFI. Το πιο δημοφιλές σύνθημα της νεολαιίστικης εξέγερσης δονεί τον χώρο. Είναι το τραγούδι που υμνεί τη μουσική και την επανάσταση, τις απεργίες και τα σαμποτάζ, τις αυτόνομες ζώνες (ZAD) και τις αυθόρμητες πορείες:

J'ai deux passions,

la fanfare et la révolution,

vive les blocages, les sabotages,

les ZAD et les manifs sauvages!

Στιγμιότυπο από την παροσυίαση του εκλογικού προγράμματος της Ανυπότακτης Γαλλίας. Φωτογραφία από την La France Insoumise

Ως προσκεκλημένοι, έχουμε την τύχη να βρισκόμαστε στο μπροστινό τμήμα της τεράστιας αίθουσας. Όμως την τιμητική θέση, ακριβώς μπροστά από το πόντιουμ, δεν την κατέχουν ούτε καλεσμένοι, ούτε τα στελέχη της LFI, αλλά δεκαπεντάχρονοι μαθητές και μαθήτριες. Ανάμεσά τους ο Ελουάν, ο δεκαεπτάχρονος που έγινε viral στα social media όταν βγήκε σε μια συνέντευξη και αποδόμησε

πλήρως την ακροδεξιά ρητορική κατά τη διάρκεια των σχολικών κινητοποιήσεων. Η εικόνα είναι από μόνη της μήνυμα: η φρεσκάδα του κινήματος στην πρώτη γραμμή.

Η εκδήλωση ξεκινά με μια σειρά από βίντεο με πρωταγωνίστρια τη Ζουστίν, μια ανύπαντρη μητέρα που εργάζεται ως σερβιτόρα σε μπαρ και αγωνιά για το αύριο. Κάθε βίντεο προβάλλει ένα πραγματικό πρόβλημα (στέγαση, εργασία, ακρίβεια, περιβάλλον, γηρατειά) και αμέσως μετά στη σκηνή ανεβαίνει ο αρμόδιος βουλευτής για να παρουσιάσει τα συγκεκριμένα μέτρα της LFI:

- Η Κλεμάνς Γκετέ (υπεύθυνη του προγράμματος) ανοίγει ζητώντας να ξαναδοθεί στις νέες γενιές η όρεξη για το μέλλον. Παρουσιάζει το πρόγραμμα ως «όχι διαχείρισης, αλλά ρήξης» και ως έργο του ίδιου του κόσμου, σε αντίθεση με όσους έχουν πρόγραμμα γραμμένο από το ChatGPT ή τη McKinsey. Εξαγγέλλει το τέλος των φυτοφαρμάκων για τους αγρότες, ανοικοδόμηση του δημόσιου νοσοκομείου, αυξήσεις μισθών, πάγωμα τιμών, σύνταξη στα 60, κατάργηση του Parcoursup, ίσα δικαιώματα για τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και τέλος στη γενοκτονία στη Γάζα.
- Η Ματίλντ Ινιέ (πρώην εργάτρια γης) και ο Αλί Ντιαουαρά (δήμαρχος της Λα Κουρνέβ) παρουσιάζουν το πρόγραμμα για την τροφή και τη γεωργία: σύγκρουση με την αγροβιομηχανία, 500.000 νέες αγροτικές θέσεις εργασίας και δωρεάν βιολογικά σχολικά γεύματα. Ο Ντιαουαρά υπενθυμίζει ότι ένας στους τρεις γονείς αδυνατεί να ταΐσει τα παιδιά του.
- Ο Πολ Βανιέ μιλά για την ανοικοδόμηση του δημόσιου σχολείου. Απαριθμεί τις ελλείψεις (προσωπικό στήριξης μαθητών με αναπηρία, εκπαιδευτικοί, ψυχολόγοι) και υπόσχεται αυξήσεις μισθών για όλο το προσωπικό της Εθνικής Παιδείας και λιγότερους μαθητές ανά τάξη.
- Ο Λουί Μπουαγιάρ ξεσηκώνει τη νεολαία στο πλαίσιο της μαθητικής κινητοποίησης, με τέσσερα μέτρα: κατάργηση των ταξικών φραγμών Parcoursup/MonMaster, γεύμα του ενός ευρώ, ψήφος στα 16 και εγγυημένο εισόδημα αυτονομίας για όλους τους νέους και τις νέες.
- Ο αξιαγάπητος Μπαλί Μπακαγιόκο (ο δήμαρχος του Σεν Ντενί που μπήκε ανάμεσα στους μαθητές των υποβαθμισμένων σχολείων και τα CRS, τα γαλλικά ΜΑΤ) αποθεώνεται από την αίθουσα. Ζητά το «Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφοσύνη», που το θεωρεί φθαρμένο, να γίνει απτή πραγματικότητα για τη νεολαία.
- Η οικονομολόγος Ορελί Τρουβέ καταγγέλει ότι πέρυσι χρεοκόπησαν 70.000 μικρές επιχειρήσεις, ενώ οι μέτοχοι εισέπραξαν 107 δισ. ευρώ. Ο Αντριέν Κλουέ υπόσχεται κατώτατο μισθό 1.700 ευρώ για να ξαναστηθεί η λαϊκή κατανάλωση και δηλώνει ότι, σε αντίθεση με τους μακρονικούς και το RN, δε θα μειώσουν τις εισφορές, γιατί τα χρήματα πηγαίνουν στα νοσοκομεία και στις συντάξεις.
- Ο Ερίκ Κοκρέλ (πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών) και η ευρωβουλεύτρια Μανόν Ομπρί αναλύουν τη φορολογική επανάσταση: 14 κλίμακες και φορολόγηση των εταιρειών ανάλογα με την πραγματική τους δραστηριότητα, προς όφελος των πολύ μικρών επιχειρήσεων, με

«πολιτική επένδυσης αντί μερισμάτων». Η Ομπρί στρέφεται κατά των μεγάλων περιουσιών: «Αν φύγουν οι δισεκατομμυριούχοι, θα πάμε να τους βρούμε ακόμα και στην κόλαση», και η αίθουσα απαντάει με το σύνθημα «φορολογήστε τους πλούσιους».

- Η Ματίλντ Πανό (πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας) μιλάει για την καθολική πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγη και καταγγέλει τους ισχυρούς που «δεν ακούνε ποτέ τον βήχα των άρρωστων παιδιών στα ανθυγιεινά διαμερίσματα». Υπερασπίζεται τη μετάβαση στην 6η Γαλλική Δημοκρατία που έχει σκοπό την «κοινή ευτυχία» (όπως όριζε ως σκοπό της κοινωνίας το άρθρο 1 της Διακήρυξης του 1793, στο Ιακωβίνικο Σύνταγμα). Ο Νταβίντ Γκιρό και η Ιμάν Ελ Χαλζαουί τσακίζουν την «εθνική προτίμηση» της Λεπέν, συνοψίζοντας την ως «έλλειψη στέγης συν ρατσισμό».
- Η Ντανιέλ Ομπονό δίνει το στίγμα του ανυποχώρητου αντιρατσισμού, ο Γκαμπριέλ Αμάρ παρουσιάζει την οικολογική μετάβαση, και η Σοφία Σικιρού τη δημόσια υπηρεσία αυτονομίας για την τρίτη ηλικία.
- Ο εθνικός συντονιστής Μανουέλ Μπονπάρ δίνει τη σύνοψη: «Δουλειά, στέγη, γηρατειά, το «Κοινό μας μέλλον» είναι το πρόγραμμα όλων των καταπιεσμένων, των εκμεταλλευόμενων, των αόρατων, των ξεχασμένων». Χαιρετίζει τους 9 βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Γαλλίας που στήριξαν την υποψηφιότητα του Μελανσόν, μνημονεύει τον Τομά Σανκαρά και υπενθυμίζει ότι οι δημοσκοπήσεις έχουν διαψευστεί, όπως με τη νίκη του Νέου Λαϊκού Μετώπου το 2024 και του Λούλα. Καλεί να «στείλουμε την ακροδεξιά στο χρονοντούλαπο της ιστορίας».

Ενδιάμεσα, η ευρωβουλεύτρια Ρίμα Χασάν διασχίζει την αίθουσα καταχειροκροτούμενη, καταγγέλλοντας τη γενοκτονία στην Παλαιστίνη. Δίπλα της ο Φρανσουά Πικμάλ, βουλευτής Τουλούζης και μάχιμος ακτιβιστής για το δικαίωμα στη στέγη. Είναι μια ξεχωριστή συντροφική ικανοποίηση να βλέπεις δύο ανθρώπους με τους οποίους βρεθήκαμε στον στόλο της αλληλεγγύης για τη Γάζα το καλοκαίρι του 2025 –και με τον Φρανσουά στο ίδιο ισραηλινό κελί– να βρίσκονται σήμερα στην πρώτη γραμμή της προσπάθειας για την πολιτική ανατροπή στη Γαλλία. Η Ρίμα κλείνει με τη φράση: «Nous sommes tous les enfants de Gaza». «Είμαστε όλοι παιδιά της Γάζας», ένα σύνθημα που αντηχεί αμέσως από 24.000 στόματα.

Η ευρωβουλεύτρια Ρίμα Χασάν στο συνέδριο της Ανυπότακτης Γαλλίας. Φωτογραφία από την La France Insoumise

Μελανσόν: «Κάτω η παραίτηση των προκαταβολικά ηττημένων! Ήρθε η ώρα να τα αλλάξουμε όλα»

Η είσοδος του Ζαν-Λικ Μελανσόν γίνεται μέσα σε ντελίριο. Ξεκινώντας με ενός λεπτού σιγή για το θύμα της πρόσφατης ρατσιστικής επίθεσης στην Τραπ, ο Μελανσόν ξεδιπλώνει ένα ολικό σχέδιο

πολιτικής ρήξης, τοποθετώντας στο κέντρο ζητήματα που η ριζοσπαστική Αριστερά συχνά προσπερνά ή αντιμετωπίζει αμυντικά:

- Το παράδειγμα του Λούλα και η άρνηση της ακροδεξιάς νομοτέλειας: Η ομιλία ξεκινάει με τους ηττημένους των τελευταίων μηνών: «Η πάλη αποδίδει! Ο Όρμπαν ηττήθηκε στην Ουγγαρία! Ο Βούτσιτς ηττήθηκε στη Σερβία από τους φοιτητές! Ο Τραμπ ηττήθηκε στις ΗΠΑ! Ο Μπολσονάρο ηττήθηκε στη Βραζιλία! Ζήτω ο Λούλα! Σειρά μας να αλλάξουμε την ιστορία! Κάτω η παραίτηση των προκαταβολικά ηττημένων!». Στις δημοσκοπήσεις που τον δίνουν χαμένο στον δεύτερο γύρο, απαντάει: «Αυτό μας έλεγαν και για τον Λούλα!», και υπόσχεται: «Θα πολεμήσουμε μέχρι το τελευταίο δευτερόλεπτο και στο τέλος θα νικήσουμε!».
- Αντιρατσισμός και «πολιτισμική απελευθέρωση»: «Όταν βρεθούμε στην εξουσία, θα κυνηγήσουμε εξονυχιστικά το ρατσισμό, με όλα τα νόμιμα μέσα, με όλες τις ποινές που ήδη προβλέπονται και με όσες θα προσθέσουμε», υπόσχεται, και οι δομές υπό ρατσιστική επιρροή θα «καθαριστούν μεθοδικά, από τα θεμέλια ως την οροφή». Καλεί τον καθένα να κάνει τον αντιρατσισμό προσωπική του υπόθεση και μιλάει για μια «δημιουργική λαϊκή αντίσταση» που θα απελευθερώσει πολιτισμικά τη χώρα από τη φασιστική κουλτούρα. Η κυβέρνηση της LFI θα σπάσει τα ιδεολογικά μονοπώλια, όπως του μιντιακού μεγιστάνα Μπολορέ (CNews, Europe 1), και θα χρηματοδοτήσει τη δημιουργία και τους δημιουργούς. «Ο αντιρατσισμός είναι πολιτισμός», λέει, «και πάνω απ' όλα ένας τρόπος να είσαι καλύτερος άνθρωπος».
- Ενότητα στη δράση: καλωσορίζει τη «μεγάλη πλειονότητα των κομμουνιστών βουλευτών» που ανακοίνωσαν ότι θα στηρίξουν την υποψηφιότητά του κόντρα στο ΚΚΓ, σημειώνοντας ότι «δε ζητείται από κανέναν να διαλυθεί» για να δράσει μαζί με το κίνημα της Ανυπότακτης Γαλλίας. Χαιρετίζει και τους Κανάκ της Νέας Καληδονίας, υποσχόμενος, αν εκλεγεί, «άμεσα μέτρα» για την ανεξαρτησία της Κανακί.
- Νεολαία και μαθητικό κίνημα: «Ο κόσμος που σας αφήνεται δε μοιάζει με τίποτα από όσα γνώρισε οποιαδήποτε γενιά πριν από εσάς». Στηρίζει την κατάργηση του Parcoursup και του MonMaster, 10 δισ. για την ανακαίνιση των σχολείων και ψήφο στα 16, και αναγνωρίζει στη νεολαία ότι κατάφερε να συσπειρώσει γονείς και συνδικάτα ενάντια στην ακρίβεια.
- Μακρονισμός και οικονομική στροφή: «Ο μακρονισμός αργοπεθαίνει», «όλοι μισούν την εξουσία του Μακρόν». Καταγγέλει τους 53 δισεκατομμυριούχους που έχουν όσα 32 εκατομμύρια Γάλλοι και τα 210 δισ. ενισχύσεων προς μετόχους «χωρίς κανένα αντάλλαγμα». «Πρέπει να γκρεμίσουμε τα κάστρα, όλα τα κάστρα αυτού του σάπιου συστήματος!», λέει, και για τη Λεπέν και τον Μπαρντελά ότι «δεν έχουν καμία ιδέα εκτός από τον ρατσισμό». Υπόσχεται πολιτική ανάκαμψης με βάση τη λαϊκή κατανάλωση και κατεύθυνση της αποταμίευσης σε οικολογικές και κοινωνικές ανάγκες, πάγωμα τιμών, αύξηση του κατώτατου μισθού, αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών με βάση τον πληθωρισμό και «κατάσταση κοινωνικής έκτακτης ανάγκης» για άμεση παρέμβαση.
- Ειρήνη, κίνημα αδεσμεύτων και αφοπλισμός: «Δεν έχουμε καμία δουλειά στο ΝΑΤΟ ούτε στους

αμερικανικούς πολέμους!». Προτείνει ένα παγκόσμιο μέτωπο αδέσμευτων χωρών με άξονα τον ΟΗΕ και το διεθνές δίκαιο, πυρηνικό αφοπλισμό και αφοπλισμό βιολογικών όπλων. Για την Ουκρανία ζητάει ειρήνη με εγγυήσεις ασφαλείας για όλη την Ευρώπη, με τους πληθυσμούς του Ντονμπάς να αποφασίζουν οι ίδιοι.

- Η ρήξη με το Ισραήλ: Απαντώντας στον Ισραηλινό πρέσβη, που είχε δηλώσει ότι θα προτιμούσε οποιονδήποτε άλλον στο Ελιζέ, δεσμεύεται για μετωπική σύγκρουση για την προάσπιση των Παλαιστινίων: «Αν είναι ακόμα εδώ, θα δράσουμε μετωπικά», ενάντια στη γενοκτονία στη Γάζα και στην προσάρτηση της Δυτικής Όχθης, του νότιου Λιβάνου και των Υψιπέδων του Γκολάν. Υπόσχεται ότι γαλλικά πλοία, μαζί με ιταλικά και ισπανικά, θα συνοδεύουν τους στολίσκους πολιτών.
- Η οικολογική στροφή ως θεμέλιο του πολιτεύματος: Η οικολογία δεν παρουσιάζεται ως επιμέρους τομέας πολιτικής, αλλά ως η πρώτη ύλη του νέου κοινωνικού συμβολαίου. Ο Μελανσόν υπόσχεται κανονιστικό οικολογικό σχεδιασμό, όπου η συμμετοχή στους στόχους του σχεδίου θα είναι προϋπόθεση για τις κρατικές ενισχύσεις, και οικο-περιφέρειες στη θέση των σημερινών περιφερειών. Δεσμεύεται να εγκαταλείψει το πρόγραμμα του Μακρόν για νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες και να διοχετεύσει τα χρήματα στις ανανεώσιμες πηγές. Θα θεσπίσει επίσης κατάσταση οικολογικής έκτακτης ανάγκης για επιτάξεις σε κλιματικές καταστροφές. Συνδέει οικολογία και ειρήνη: «Χρειαζόμαστε ειρήνη για να λύσουμε αυτά τα προβλήματα. Αλλιώς θα πρέπει να κρατάμε με το ένα χέρι ντουφέκι και με το άλλο ποτιστήρι».
- Τεχνητή Νοημοσύνη vs Αμερικανική Ψηφιακή Αποικιοκρατία: Από τα πιο σημαντικά σημεία της ομιλίας είναι η τοποθέτησή του για την τεχνητή νοημοσύνη. Ο Μελανσόν την ορίζει ως υπαρξιακή πρόκληση για την ατομική ελευθερία, για την κυριαρχία των λαών και για το περιβάλλον, και υπογραμμίζει ότι η Γαλλία δεν πρέπει να γίνει «ψηφιακή αποικία των ΗΠΑ» ή «παγκόσμιο πάρκο data centers». Προτείνει μορατόριουμ στον ξένο εξοπλισμό, δημόσιο έλεγχο στις υποδομές και στην πρόσβαση στις υπηρεσίες, και συμμετοχή στο διεθνές κίνημα για παγκόσμια ρύθμιση. Θέτει το ερώτημα που «δε συζητιέται»: ο ελεύθερος χρόνος που θα κερδηθεί από την ΤΝ θα πάει στους μετόχους ή στους εργαζόμενους; «Η τεχνητή νοημοσύνη είναι και, ίσως πρώτα απ' όλα, ζήτημα κοινωνικό».
- Η υγεία ως «κοινό αίτημα»: Εξηγεί τη στρατηγική της «υπεράσπισης των κοινών αιτημάτων»: δε ζητά από κανέναν να συμφωνήσει με την κριτική στον καπιταλισμό για να ψηφίσει LFI, αλλά να κρίνει αν οι λύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες του. Με παράδειγμα την υγεία, ανακοινώνει αρχή της προφύλαξης για τα φυτοφάρμακα, δωρεάν σχολικές καντίνες με βιολογικά προϊόντα, δημόσιο φορέα φαρμάκου, 100% κάλυψη από την Κοινωνική Ασφάλιση και εκλογές για τη διοίκηση της Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Η «Νέα Γαλλία»: «Δεν αγαπάμε τη Γαλλία α λα καρτ, την αγαπάμε όπως είναι ή δεν την αγαπάμε. Εμείς την αγαπάμε», λέει. Η «Νέα Γαλλία» είναι η Γαλλία των γενεών όλων των καταγωγών, των γυναικών σε θέσεις ευθύνης παντού, μιας κοινωνίας που ζει στη συντριπτική της πλειονότητα στις πόλεις και είναι πιο μορφωμένη από ποτέ, η Γαλλία της πολιτισμικής ανάμειξης, όλων των μουσικών και όλων των πολιτισμών. «Κανείς δε θα έχει ποτέ τη

δυνατότητα να κάνει διαλογή στις γραμμές της», τονίζει, ζητώντας από τη νέα γενιά να μη χαμηλώσει ποτέ το βλέμμα.
- Η 6η Γαλλική Δημοκρατία: «Δύο αυτοκρατορίες, τρεις βασιλιάδες, πέντε Δημοκρατίες», υπενθυμίζει, προτείνοντας τη μετάβαση σε μια 6η Γαλλική Δημοκρατία οργανωμένη γύρω από τη «μόνιμη λαϊκή κυριαρχία», σε αντίθεση με το σημερινό Σύνταγμα, που φτιάχτηκε γύρω από την εξουσία του αρχηγού του κράτους. Το νέο δημοψήφισμα θα δίνει στον λαό άμεση νομοθετική εξουσία και δικαίωμα ανάκλησης κάθε εκλεγμένου, ακόμα και του προέδρου. «Είναι η πραγμάτωση του ονείρου των επαναστατικών τμημάτων του Παρισιού το 1789. Είναι η πραγμάτωση της επιθυμίας της Παρισινής Κομμούνας. Είναι η επιθυμία όλων, αναρχικών, σοσιαλιστών, κομμουνιστών και όλων των παραδόσεων της Αριστεράς, η εξουσία να μην είναι μόνο αυτή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας». Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η μετάβαση περνά από δημοψήφισμα με βάση το άρθρο 11 του Συντάγματος για την έναρξη της συντακτικής διαδικασίας και από νέο δημοψήφισμα για το νέο Σύνταγμα.

Στο φινάλε, επανονηματοδοτεί τη Γαλλική Επανάσταση με το νέο σύνθημα «Ελευθερία, Ισότητα, Αλληλεγγύη», ξεχωρίζοντας την αδελφοσύνη, που είναι οικογενειακός δεσμός, από την αλληλεγγύη, που είναι κοινωνικός δεσμός μεταξύ ελεύθερων ανθρώπων. Κλείνει με τη φράση: «Ο Μακρόν σας είπε “δεν είστε τίποτα”. Ας γίνουμε τα πάντα!». Η αίθουσα ξεσπάει τραγουδώντας τη Μασσαλιώτιδα και τη Διεθνή.

Ο Ζαν Λυκ Μελανσόν στο βήμα του συνεδρίου. Φωτογραφία από την La France Insoumise

Ανυπότακτη Γαλλία: Εκεί που η αποφασιστικότητα συναντά τη φαντασία

Φεύγοντας από το Λε Μπουρζέ και λίγο αργότερα από τη Γαλλία, η πρώτη σκέψη είναι το μέγεθος της πρόκλησης. Το εγχείρημα της Ανυπότακτης Γαλλίας είναι τιτάνιο και τρομερά δύσκολο. Έχει απέναντί του ολόκληρο το εγχώριο και διεθνές σύστημα, τις Βρυξέλλες, τις αγορές, τα συστημικά ΜΜΕ και μια ακροδεξιά που καραδοκεί. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δίνουν στον Μελανσόν περίπου 20%, αρκετά πίσω από τη Λεπέν ακόμα, και ο Αρνό μας το είπε χωρίς περιστροφές: αν φτάσουν στην εξουσία, θα δεχτούν πόλεμο.

Όμως, αυτό που αντίκρισε η αντιπροσωπεία μας δεν ήταν αυταπάτες, αλλά μια βαθιά, συνειδητή αποφασιστικότητα:

- Αποφασιστικότητα στο δρόμο: με οργανικούς δεσμούς με τα κινήματα, τη νεολαία και τα σωματεία. Οι βουλευτές και οι βουλεύτριες της LFI δεν κάνουν πολιτική αφ' υψηλού. Βρίσκονται στην πρώτη γραμμή, όπως ο Αρνό που έτρεξε πρωί-πρωί να περιφρουρήσει μια μαθητική

κατάληψη πριν από τη συνάντησή μας.
- Αποφασιστικότητα στο πολιτικό πρόγραμμα: ένα πρόγραμμα ρήξης που δε γράφτηκε σε κλειστά γραφεία από επικοινωνιολόγους με ChatGPT, αλλά σφυρηλατείται εδώ και μια δεκαετία μαζί με την ίδια την κοινωνία, τις οργανώσεις και τα συνδικάτα.

Το πώς θα εξελιχθεί αυτή η σύγκρουση μένει να φανεί. Εμείς όμως, εδώ στην Ελλάδα, έχουμε να διδαχτούμε πολλά. Όχι μόνο από αυτή την ανυποχώρητη αποφασιστικότητα και πολιτική αυτοπεποίθηση, αλλά και από τη φαντασία και την εφευρετικότητα των νεαρών Γάλλων συντρόφων και συντροφισσών.

Από τους εκατοντάδες εθελοντές έξω από το συνεδριακό κέντρο, που με ντουντούκες και κόκκινες σημαίες απλωμένες σαν σεντόνι καλούσαν τον κόσμο να ενισχύσει με λίγα κέρματα την καμπάνια, μέχρι τα αυτοσχέδια άρματα, τις ορχήστρες δρόμου, τα ευρηματικά πλακάτ και τα τραγούδια της πορείας, μέχρι ένα πρόγραμμα που παρουσιάστηκε σαν ιστορία, η γαλλική ριζοσπαστική Αριστερά δείχνει ότι η πολιτική πάλη δε χρειάζεται να είναι ούτε μίζερη ούτε γραφειοκρατική.

Έχουμε πολλά να ζηλέψουμε, και ακόμα περισσότερα να υιοθετήσουμε. Η αφετηρία όμως παραμένει μία: να μπολιάσουμε τη δική μας δράση με την ίδια πολιτική αποφασιστικότητα και να βγούμε ξανά μαζικά στο δρόμο. Μόνο μέσα στις φλόγες των πραγματικών αγώνων θα χτιστεί η ριζοσπαστική Αριστερά που έχει ανάγκη ο τόπος μας, και ένα πολιτικό πρόγραμμα εξουσίας που θα έχει τη νέα γενιά στο τιμόνι και αυτούς και αυτές που κρατούν καθημερινά την κοινωνία όρθια με τη δουλειά τους.